





2009-04-04 Nr. R1-3191

VYRIAUSYBĖS ATSTOVO KLAIPĖDOS APSKRITYJE TARNYBA

Klaipėdos miesto savivaldybės tarybai

Kopija
Klaipėdos miesto savivaldybės merui
Rimantui Taraškevičiui

TEIKIMAS

DĖL KLAIPĖDOS MIESTO SAVIVALDYBĖS TARYBOS 2009-06-25 SPRENDIMO NR.T2-260 „DĖL KLAIPĖDOS MIESTO SAVIVALDYBĖS TARYBOS 2009 M. GEGUŽĖS 28 D. SPRENDIMO NR.T2-196 „DĖL PRITARIMO AB „KLAIPĖDOS ENERGIJA“ AKCININKŲ SUTARTIES PROJEKTUI“ 2 PUNKTO PAKEITIMO“ PANAIKINIMO2009 m. liepos 1 d. Nr.(5.1)-TR- 130
Klaipėda

Vykdydama Klaipėdos miesto savivaldybės administracinę priežiūrą nustaciau, kad savivaldybės Taryba 2009-06-25 posėdyje priėmė sprendimą Nr.T2-260 „Dėl Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2009 m. gegužės 28 d. sprendimo Nr.T2-196 „Dėl pritarimo AB „Klaipėdos energija“ akcininkų sutarties projektui“ 2 punkto pakeitimo“ (toliau – Sprendimas). Šiuo Sprendimu buvo pakeistas savivaldybės Tarybos 2009-05-28 sprendimo Nr.T2-196 „Dėl pritarimo AB „Klaipėdos energija“ akcininkų sutarties projektui“ 2 punktas ir vietoj Savivaldybės mero Rimanto Taraškevičiaus buvo įgaliotas Savivaldybės administracijos direktorius Aloyzas Každailėvičius pasirašyti AB „Klaipėdos energija“ akcininkų sutartį.

Primenu apie tai, kad Vyriausybės atstovas Klaipėdos apskrityje savo 2009-06-01 potvarkiu Nr.V3-4 Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2009-05-28 sprendimo Nr.T2-196 „Dėl pritarimo AB „Klaipėdos energija“ akcininkų sutarties projektui“ vykdymą sustabdė, o 2009-06-02 motyvuotu teikimu Nr.(5.1)-TR-127 pasiūlė minėtą savivaldybės Tarybos sprendimą panaikinti kaip neteisėtą ir kurio pagrindu gali būti sudarytas neteisėtas bei pažeidžiantis viešąjį interesą sandoris.

Pažymėtina tai, kad savivaldybės Tarybos 2009-06-25 sprendimu Nr.T2-260 pakeitus 2009-05-28 sprendimo Nr.T2-196 2 punktą ir vietoje mero įgaliotus savivaldybės administracijos direktorių pasirašyti AB „Klaipėdos energija“ akcininkų sutarties projektą, pakeistas sprendimas vis tiek prieštarauja įstatymams ir jo pagrindu gali būti sudarytas neteisėtas bei pažeidžiantis viešąjį interesą sandoris.

Šiame teikime, be kitų teisės pažeidimų, pakartojami ir savivaldybės Tarybos 2009-05-28 sprendimo Nr.T2-196 bei jo pagrindu planuojamo sudaryti sandorio neteisėtumo pagrindai.

Sprendimas prieštarauja šiems įstatymų teisės normoms:

1. *Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio „Viešojo administravimo principai“ 4 punktui, įtvirtinančiam nepiktnaudžiavimo valdžia principą.* Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektams draudžiama atlikti viešojo administravimo funkcijas neturint įstatymų suteiktų reikiamų įgaliojimų arba priimti administracinius sprendimus siekiant kitų, negu įstatymų nustatyta, tikslų.

Prieštaravimas pasireiškia tuo, kad joks galiojantis Lietuvos Respublikos teisės aktas nesuteikia savivaldybės tarybai teisės priimti sprendimą, pritariančią projektui akcininkų sutarties, kuri pagal Sprendime nurodytą teisinį pagrindą - Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.88 straipsnio nuostatas, turėtų būti laikytina juridinio asmens dalyvių balsavimo sutartimi dėl bendro balsavimo juridinio asmens dalyvių susirinkime.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 3 dalies 9 punktu viena iš paprastosios savivaldybės tarybos kompetencijos funkcijų yra juridinio asmens dalyvio kompetencijai *pagal įstatymus* priskirtų teisių įgyvendinimas ir pareigų vykdymas.

Pažymėtina tai, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.35 straipsnio 3 dalimi valstybei ir savivaldybėms Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.88 straipsnio normos, reglamentuojančios juridinio asmens dalyvių balsavimo sutarčių sudarymą, netaikomos.

Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 19¹ straipsnyje nustatyta, kad valstybės ir savivaldybių turtinės ir neturtinės juridinio asmens dalyvio teisės akcinėse bendrovėse įgyvendinamos Vyriausybės nustatyta tvarka.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2007-06-06 nutarimu Nr.567 yra patvirtinusi Valstybės ir savivaldybių turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo akcinėse bendrovėse ir uždarosiose akcinėse bendrovėse taisykles, kuriomis savivaldybės ir privalo vadovautis įgyvendindamos savo turtines ir neturtines teises akcinėse bendrovėse ir uždarosiose akcinėse bendrovėse.

Įvertinus tai, kad teisės aktai nesuteikia savivaldybių taryboms teisės sudaryti akcininkų sutartis ar pritariti tokių sutarčių sudarymui, savivaldybės Taryba, priimdama analizuojamą Sprendimą, pažeidė Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 4 punkte įtvirtintą nepiktnaudžiavimo valdžia principą.

2. Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 8¹ straipsnio 4 punkte įtvirtintam viešosios teisės principui, reikalaujančiam, kad sandoriai dėl valstybės ir savivaldybių turto būtų sudaromi tik teisės aktu, reglamentuojančių disponavimą valstybės ir (ar) savivaldybių turtu, *nustatytais atvejais ir būdais*.

Kaip jau buvo nurodyta prieš tai, Lietuvos Respublikos teisės aktai nesuteikia savivaldybių taryboms teisės sudaryti akcininkų sutartis ar pritariti tokių sutarčių projektams.

3. Savivaldybės tarybos 2009-06-25 sprendimas Nr.T2-260 „Dėl Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2009 m. gegužės 28 d. sprendimo Nr.T2-196 „Dėl pritarimo AB „Klaipėdos energija“ akcininkų sutarties projektui“ 2 punkto pakeitimo“ prieštarauja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio „Individualaus administracinio akto bendrieji reikalavimai“ 1 punktui, nustatančiam, kad individualus administracinis aktas turi būti pagrįstas, be kita ko, teisės normomis.

Prieštaravimas pasireiškia tuo, kad Sprendime nėra nurodytos teisės normos, kuriomis vadovaujantis savivaldybės Taryba galėtų įgalinti Savivaldybės administracijos direktorių pasirašyti AB „Klaipėdos energija“ akcininkų sutartį. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad tokių įgaliojimų savivaldybės administracijos direktoriui teisės aktai, reglamentuojantys savivaldybės nuosavybės valdymą, naudojimą ir disponavimą, ir nesuteikia (Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 19¹ straipsnis, Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2007-06-06 nutarimas Nr.567).

Pažymėtina tai, kad įstatymams prieštaraujančio Sprendimo pagrindu gali būti sudarytas neteisėtas ir viešajį interesą pažeidžiantis sandoris – akcininkų sutartis.

Sandorio neteisėtumo pagrindai yra analogiški Sprendimo neteisėtumo pagrindams. Be to, planuojamas pasirašyti sandoris galėtų būti pripažintas negaliojančiu, kaip prieštaraujantis imperatyvioms įstatymo normoms, viešajai tvarkai bei juridinio asmens teisnumui (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 1.80, 1.81, 1.82 straipsniai).

Prieštaravimas imperatyvioms įstatymo normoms pasireiškia Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 8¹ straipsnio 4 punkto pažeidimu. Pagal minėtą įstatymo teisės normą sandoriai dėl savivaldybių turto gali būti sudaromi tik teisės aktu, reglamentuojančių disponavimą šiuo turtu, *nustatytais atvejais ir būdais*.

Kaip jau buvo nurodyta prieš tai, akcininkų sutarties sudarymo nenumato joks disponavimą savivaldybės turtu reglamentuojantis teisės aktas.

Viešajai tvarkai prieštaraujančiais sandoriais laikomi ir tokie sandoriai, kuriuos sudaryti draudžia įstatymai. Nagrinėjamu atveju savivaldybei ar jų institucijoms įstatymai nesuteikia teisės sudaryti akcininkų sutarties, kurios projektui savivaldybės Taryba pritarė savo Sprendimu.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.34 ir 2.74 straipsniais savivaldybė, kaip viešasis juridinis asmuo, turi specialų teisumą, kurį apibūdina Lietuvos Respublikos vietos savivaldos ir kitais įstatymais savivaldybės institucijoms nustatyta kompetencija. Pažymėtina tai, kad planuojamas sudaryti sandoris viršija įstatymais nustatytais savivaldybės tarybos įgaliojimus.

Sandoris taip pat pažeistų viešąjį interesą. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad teisėtų savivaldybės tarybos sprendimų priėmimas ir jų pagrindu teisėtų sandorių sudarymas yra visiems savivaldybės gyventojams rūpimas reikalas, tai yra viešas interesas, kuris reikalauja, kad nebūtų nepagrįstų ir neteisėtų savivaldybės tarybos sprendimų ir sandorių, taip pat kad neteisėti savivaldybės tarybos sprendimai būtų panaikinti. Savivaldybės tarybai priimant įstatymams prieštaraujančius sprendimus pakertamas gyventojų pasitikėjimas vietos valdžia, o kartu pažeidžiamas ir viešasis interesas, kad vietos valdžios institucijų veikloje būtų užtikrintas teisėtumas.

Šiuos teiginius patvirtina ir Lietuvos apeliacinio teismo 2005-10-20 nutartis (civ.byla Nr.2-516/2005), kurioje teigiama, kad „*Viešasis interesas bendriausia prasme apibūdinamas Konstitucijos 2 straipsnio nuostata „Lietuvos valstybę kuria tauta“ ir 5 straipsnio trečiosios dalies nuostata „valdžios įstaigos tarnauja žmonėms“. Viešasis interesas suprantamas kaip visuomenės ar jos dalies suinteresuotumas konkrečiu valdžios įstaigų ar jų pareigūnų sprendimu, poelgiu, veiksmu. Pagal Konstitucinio teismo praktiką, visuomenė ir viešosios institucijos viešąjį interesą privalo ginti ir skatinti. <...> Viešasis interesas susijęs su viešąja teise (Konstitucinio Teismo 1997 m. gegužės 6 d. nutarimas). Darytina išvada, jog viešasis interesas egzistuoja tais atvejais, kai sprendimai, veiksmai atliekami viešajame sektoriuje“.*

Šioje Lietuvos apeliacinio teismo nutartyje taip pat yra konstatuojama, jog „*negalima palikti visuomenei ar jos daliai abejonių dėl valstybės ar savivaldybių turto panaudojimo neskaidrumo, neteisėtumo, kadangi tai būtų pripažinimas, jog toks disponavimas galimas, ir sudarytų sąlygas švaistyti valstybės ar savivaldybės turtą bei prieštarautų viešajam interesui“.*

Įvertinusi nurodytas aplinkybes ir vadovaudamasi Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 5 straipsnio 4 dalies 2 punktu, s i ū l a u :

1. Artimiausiame savivaldybės Tarybos posėdyje, bet ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo teikimo gavimo dienos, svarstyti Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2009-06-25 sprendimo Nr.T2-260 „Dėl Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2009 m. gegužės 28 d. sprendimo Nr.T2-196 „Dėl pritarimo AB „Klaipėdos energija“ akcininkų sutarties projektui“ 2 punkto pakeitimo“ panaikinimo klausimą

2. Apie priimtą sprendimą pranešti Vyriausybės atstovui per 10 dienų nuo sprendimo priėmimo dienos.

Atkreipiu Mero dėmesį į tai, kad pagal Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 4 straipsnio 8 dalį, meras artimiausiame savivaldybės tarybos posėdyje privalo su šiuo teikimu supažindinti savivaldybės tarybos narius.

Taip pat informuoju Jus apie tai, kad Vyriausybės atstovas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 5 punktu, gali nustatyti kitą teikimo įvykdymo terminą, jeigu bus gautas pagal kompetenciją savivaldybės administravimo subjekto motyvuotas prašymas šį terminą pratęsti.

Vyriausybės atstovė

Kristina Vintilaite